

Inhoud

Aanzet en inzet: de grenzen van voorstelling en betekenis	9
I Van fascinatie tot zijnsverlangen	19
1 Fenomenologie van de fascinatie	19
Een dialoog met Sartre	
Dreigend zelfverlies	19
De badkamervrouw en de boomwortel	21
Het subjectminimum en het exclusieve object	23
<i>Het aandachtscontinuüm</i>	23
<i>Een waarnemingsveld?</i>	25
Sartre over fascinatie in <i>L'Être et le néant</i>	27
Het oog van de storm: fascinatie en affect	30
<i>Walging: een teveel aan zijn</i>	30
<i>Affectimplosie</i>	32
Naar een metamorfose van het Ik	35
<i>De intimiteit van het ik</i>	36
<i>Kafka en de viscositeit</i>	39
2 De angst voor zelfvernietiging	43
Fascinerende metamorfosen en gestolde waarheid	
Precaire objecten	43
Klinische vignetten	44
Excessieve projectieve identificatie	48
Fascinatie en annihilatieangst in het psychoanalytisch proces	53
Het geweld van de waarheid	60
3 Ik is een ding	63
Over trauma en zijnsverlangen	
Het geatrofieerde subject	63
Een drievoudige zonderling	65
Fascinatie en trauma	70
Onvergetelijk tijdverlies	72
Zijnsverlangen en het onmenselijke	74

II	Van lichaam tot identiteit	79
4	Dysincarnatie	79
	Het lichaam op de rand van het symbolische	
	Tussen vlees en ziel	79
	Een trilogie van de lichamelijkheid	82
	<i>De drift en het lichamenlijk onbewuste</i>	82
	<i>De onbewuste fantasie en de interne objecten</i>	83
	<i>Object a en jouissance</i>	86
	Psychoanalyse en fenomenologie: het lichaam tussen hebben en zijn	89
	Mind the body!	92
5	Van discreet gefluister tot publiek geschreeuw	95
	Psychoanalyse en de cultuur van de zelfonthulling	
	Transparantie en zelfonthulling	95
	Vrije associatie	96
	Discrete bekentenissen: de inspiratie van Foucault	99
	Het leven van anderen (de voyeuristische pool)	104
	Mijn leven voor anderen (de exhibitionistische pool)	106
	Het culturele zelfonthullingsspel	111
	Inflatie van het geheim	115
6	Onontkoombaar en ongrijpbaar	119
	Identiteit tussen melancholie en megalomanie	
	De particulariteit van het subject tussen lichaam en ander	119
	Freud: het lichaams-Ik	122
	Klein: tussen intern object en extern zelf	124
	Lacan: het lege subject	127
	Bion: transformaties van O	129
	Ik is een ander	131
	Pathologie en waarheid van het subject	133

<i>Inhoud</i>	7
III Narratieve uitdagingen	139
7 Hopper, Levinas en het quasi-subject	139
Het subject buiten de tijd	
Edward Hopper en de bevroering van de subjectiviteit	139
Levinas en Blanchot: de uitheemsheid van de kunst	143
Fascinatie en esthetische aanschouwing	145
Fascinerend object en quasi-subject	149
Fascinatie en esthetisch genot	152
8 Het lijk van Polynices	157
Het obscene en de tragedie als <i>fascinum</i>	
Over mijn en zijn lijk	157
Wat te doen met een lijk?	159
Het lijk als obsceniteit	163
Het lijk in het oog van de storm	167
De tragedie als <i>fascinum</i>	170
9 Het monster Frankenstein	173
Het narratief op de valreep	
Van idylle tot gruwel	174
Een haperende splitsing	177
Het narratief als monsteroverwinning	181
IV Op de rand van het menselijke	183
10 Ramptoerisme en gewelddadige transformaties	183
Culturele gedaanten van het onmenselijke	
De gefascineerde getuige en de ramptoerist	183
Gedaanten van het onmenselijke	189
<i>Tussen natuur en cultuur</i>	189
<i>De fascinatie van culturen</i>	192
<i>Psychische en corporele vervormingen</i>	195
<i>To be or not to be human</i>	199
Culturele strategieën	201
<i>Domesticerende rituelen</i>	202
<i>Kunst tussen canon en vernieuwing</i>	208

11	Van Charcot tot Chaplin	213
	Over het infantiele, het traumatische en het groteske	
	Zinlust	213
	Groteske choreografieën op de rand van taal en betekenis	216
	Het infantiele en het traumatische	221
	De (on)zin van vrij associëren	224
	Het psychisch automatisme en het groteske	229
12	Het subject als ruïne	233
	Terug naar het zijnsverlangen	
	<i>De event manager</i>	233
	Existentie en extinctie	235
	Zijnsrest en doodsdrift	237
	Het subject als ruïne	242
	Dankwoord	245
	Bibliografie	247
	Register van personen	263
	Herkomst van de essays	267